

ΕΚΚΛΗΣΗ

Λέσβιοι

Είναι μερικά ύψηλά ήθικα χρέη, πού δὲ πρέπει νὰ τὰ ξεχνᾶ ἕνας λαός, σὰ θέλει νὰ τὸν λένε ψυχικά πολιτισμένο.

Σὰ δὲν εὐχαριστήσεις ἕναν πού σ' εἰεργέτησε, σὲ λένε ἀχάριστο. Καὶ σὰ δὲ τιμήσεις ἕναν πού σὲ τίμησε, δίκαια οἱ ξένοι θὰ σὲ χαρακτηρίσουν μὲ περιφρόνηση βάρβαρο.

Ἀπὸ τὸν ἐκατόχρονο γέρο, ὡς τὸ βυζαντινὸ νήπιό στὴ Λέσβο, ὅλοι μας θὰ πρέπει νὰ ξαίρουμε τὸ νόμο Ἐκείνου πού λαμπρὰ μᾶς τίμησε ὄχι μονάχα σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, μὰ καὶ πολὺ πῶς ἔξω καὶ πῶς πέρα ἀπ' αὐτή. Τὸ νόμο, πού ἡ Ἀθανασία μὲ τὸ θεϊκό της κοντύλι τὸ γραψε στὸν πίνακα τῶν ἠθικῶν καὶ ὠραίων ἀξιών τῆς ζωῆς, δεμένο ἀχώριστα μὲ τοῦ Νησιοῦ μας τὸ νόμο:

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ — ΛΕΣΒΟΣ

Σ' αὐτὸν λοιπὸν, Λέσβιοι, πού τόσο ἄξια μᾶς τίμησε, πού τὸ λογοτεχνικὸ καὶ ἱστορικὸ του ἔργο στέκει ἀτίμητο διαμάντι στὴ Νεοελληνικὴ λογοτεχνία καὶ θὰ μένει κεῖ λαμπρὸ πάντα, μᾶς καλοῦν ν' ἀποδώσουμε τὴν τιμὴ πού τοῦ χρωστούμε.

Δὲ σὰς καλοῦμε ἐμεῖς σ' αὐτό. Μᾶς καλεῖ ὅλους μας τὸ ἠθικὸ χρέος τῆς ζωῆς. Τὰ κόκκαλα τοῦ ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ σὲ ξένη χώρα καὶ σὲ ξένη γῆ, κατεργᾶν νὰ τὰ φέρομε δῶ μὲ τὴν τιμὴ πού τοὺς πρέπει καὶ πού τοὺς ἀξίζει. Τὸ ἠθικὸ τοῦτο χρέος εἶναι ἔτοιμο νὰ μᾶς χαρακτηρίσει βάρβαρους ἢ ψυχικά πολιτισμένους, ἀνάλογα μὲ τὸ φέροσμά μας. Ἐμεῖς ξέρουμε πὼς στὴ Λέσβο ὁ ψυχικὸς πολιτισμὸς δὲν ἔχει πεθάνει.

Λέσβιοι

Μιὰ μέρα — τότε πού ζοῦσε — βοήθηκε ὁ Ἀργύρης Ἐφταλιώτης στὸ κοιμητήριό τοῦ χωριοῦ του, στὸ Μόλυβο. Ἀκοῦστε πόσο βαθιὰ καὶ μὲ πόση νοσταλγημένη συγκίνησι μίλησε ἡ ψυχὴ του. «Ξεκίνησα μιὰ μέρα καὶ πῆγα στοῦ χωριοῦ τὸ ξωκλήσι πού ἦταν τὸ κοιμητήριό, ἴσως καὶ βρῶ τὰ μνήματα πού σκέπασαν τοὺς σκοτωμένους μου καὶ τοὺς πεθαμένους μου. Εἶμουν μόνος στὸ κοιμητήριό. Μῆτε πλάκα, μῆτε σημάδι! Χόρτα κι' ἀγριολούλουδα πέρα πέρα! Μὰ ἤξερα σὲ ποιά μεριά ἦταν οἱ τάφοι τους καὶ στάθηκα κεῖ. Στάθηκα καὶ παρακαλοῦσα κινένα φάντασμα νὰ κατέβει καὶ νὰ μοῦ πεῖ πὼς τὸ ξέρουν πὼς γύρισα, πὼς ἤμουν κοντὰ τους, πὼς ἤθελα νὰ εἶμαι ἀκόμα κ' ἀκοντήτερα, ἀκόμα βαθύτερα».

Δεύτερο λοιπὸν χρέος, ἴδια μεγάλο καὶ ἐπιταχτικὸ, μᾶς καλεῖ: Κεῖνο πού ζωντανὸς ὁ Ἐφταλιώτης μας τόσο δυνατὰ νοστάλησε μὰ δὲ χάθηκε: Μιὰν ἀπάνεμη γωνίτσα στ' ἀγαπημένα χρώματα τῆς πατρίδος του, νὰ τοῦ τὸ δώσουμε ἐμεῖς σὰ κόκκαλα του πού ἡ ἴδια νοσταλγία τὰ κρατᾶ στὴ ξένη: Ἕνα τάφο στὸ χῶμα πού λάτρευσε, πού τραγούδησε καὶ νοστάλησε.

Ὁ πόθος τοῦ νοσταλγοῦ εἶναι σὰν ἀπαίτηση τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ καὶ γι' αὐτὸ ἡ ἐκανοποίησι τῆς νοσταλγίας, ξέρουμε ὅλοι μας, πὼς παντοῦ καὶ πάντοτε παίρνει τὴ μορφὴ τῆς ἐκπλήρωσις ἐνὸς θρησκευτικοῦ καθήκοντος.

Λέσβιοι

Μὲ τὴν πίστη, πὼς κανεοῦ ἀπ' ὅλους μας ἡ συνείδησι δὲν θὰ βρεθεῖ τόσο κουφὴ, ὥστε νὰ μὴν ἀκούσει τὴ φωνὴ τῶν δυὸ τούτων μεγάλων χρεῶν, περιμένουμε μὲ τὴν ὑλικὴ συνδρομὴ σας νὰ ἐνισχύσετε νὰ ξεπληρώσουμε ἄξια τὴν ἱερὴ καὶ ὠραία ὑπηρεσία πού ἀναλάβαμε, νὰ φέρομε τὰ κόκκαλα τοῦ Τιμημένου κι' Ἀγαπημένου τῆς Λέσβου, ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ, ἀπὸ τὴ ξένη γῆ στὸ στερενὸ νοσταλγημένο τάφο τους, ἀνάμεσα μας.

Ἐν Μηνύμῃ τῇ 1 Νοεμβρίου 1927

Ὁ Γραμματεὺς
Δ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Ὁ Πρόεδρος
Δ. ΣΑΒΒΑΣ